

Kommunstyrelsen

Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Yttrande till regeringen över promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över promemorian *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande*.

Sammanfattning

I promemorian *Ett socialt hållbart eget boende* utvecklas beskrivningen av de två modellerna för att begränsa de negativa sociala konsekvenserna av eget boende för asylsökande som mottagandeutredningen lämnade förslag på i betänkandet *Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande*.

I det föreslagna yttrandet är Nacka kommun positiv till att reglerna ses över, men kommunen ställer sig inte bakom de förslag som presenterats. I yttrandet belyser kommunen att de oönskade konsekvenser som förslaget kan komma att medföra har inte utretts tillräckligt. Vidare framhålls att andra alternativa åtgärder som lösning på den rådande situationen bör ses över innan en regeländring görs.

Ärendet

Nacka kommun är remissinstans avseende betänkandet *Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande* (härefter Mottagandeutredningen).

Kommunstyrelsen beslutade att anta föreslaget remissyttrande på sammanträdet den 11 september 2018, KFKS 2018/530. Mottagandeutredningen har därefter kompletterat utredningen med promemorian *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande*. Nacka kommun bör därmed yttra sig över det förslag som läggs fram där. Remissvaren ska ha kommit in till Arbetsmarknadsdepartementet senast den 15 november 2018.

Förslagen i promemorian

Förslagen i promemorian innebär en begränsad möjlighet för asylsökande att med bibehållen rätt till dagersättning ordna eget boende under asyltiden.

Utredningens huvudförslag

Utredningens huvudförslag innebär att en ordning med social prövning av asylsökandes eget boende ska införas i socialt och ekonomiskt utsatta kommuner. En kommun ska kunna ansöka hos Migrationsverket om att det ska ske en social prövning av eget boende som asylsökande ordnar inom kommunen. Social prövning ska endast ske i kommuner som uppfyller vissa på förhand uppställda kriterier gällande social och ekonomisk utsatthet, eller i sådana kommuner som har tagit emot många asylsökande i eget boende under en längre tid. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ange de kriterier som ska beaktas vid Migrationsverkets prövning av om en kommun ska omfattas av en ordning med social prövning. I de kommuner där en ordning med social prövning har införts ska en asylsökande som vill ordna sitt boende på egen hand ansöka hos Migrationsverket om en social prövning av boendet. För att bli godkänt vid prövningen ska boendet ha en skälig boendestandard och vara av lämplig storlek för det antal personer som ska bo där. Asylsökande som väljer att bo i ett eget boende som inte uppfyller kraven ska inte ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag.

Utredningens alternativa förslag

Vid sidan av huvudförslaget om social prövning föreslås att regeringen som ett komplement ska överväga att temporärt undanta vissa bostadsområden från möjligheten till eget boende under asyltiden, s.k. områdesbegränsning. Det innebär att asylsökande som på egen hand bosätter sig i vissa områden inte har rätt till dagersättning och särskilt bidrag; detta utan att det sker någon individuell prövning av boendet i det enskilda fallet.

Genomförande

En begränsning av möjligheten till eget boende föreslås genomföras tidigare än vad det är möjligt att reformera systemet för mottagandet av asylsökande i stort. Förslaget föreslås träda i kraft i juli 2019.

Det föreslagna yttrandet

I det föreslagna yttrandet är Nacka kommun positiv till att reglerna ses över, men kommunen ställer sig inte bakom de förslag som presenterats.

En av anledningarna till att Nacka kommun inte ställer sig bakom förslaget är att det inte baseras på ett tillräckligt gediget underlag. I utredningen saknas konsekvensanalyser där frågor såsom risk för felaktig folkbokföring och svarthandel med hyreskontrakt behandlas. Vidare är Nacka kommun av uppfattningen att andra alternativa åtgärder som lösning på den rådande situationen bör ses över innan en regeländring görs.

Utredningens huvudförslag, där en bedömning av det egna boendet ska göras i varje enskilt fall, kommer bli komplicerad och administrativt betungande för Migrationsverket. Nacka kommun är därför kritisk till införandet av en sådan ordning. Utredningens alternativa förslag med införande av en områdesbegränsning framstår i detta avseende som lämpligare.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för de personer som vistas i kommunen. En konsekvens av Mottagandeutredningens förslag riskerar därmed att bli att kostnadsansvaret för de asylsökande som mister sin dagersättning överförs från Migrationsverket till kommunerna.

Konsekvenser för barn

I Mottagandeutredningens förslag är det otydligt vilken myndighet som ansvarar för uppföljning av barnfamiljers situation om de mister sin rätt till dagersättning. Detta bör tydliggöras för att säkerställa att inget barn ska riskera att fara illa.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Promemoria – Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Frida Plym Forshell
Arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Emilia Lif
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten